

බිඩෙන්-සී හමුව නැගෙනහිර චීන මුහුදේ අර්බුදය විසඳීමට අසමත්වේ

Biden-Xi meeting fails to resolve East China Sea crisis

ජෝන් වැන් හා පීටර් සීමන්ඩ්ස් විසිති
2013 දෙසැම්බර් 05

ඌ ක්සන් ජනපද උප ජනාධිපති ජෝ බිඩෙන් මුනගැසුන නමුත් ජපානය සමග මතභේදයට ලක්ව තිබෙන ඩයේයු-සෙන්කාකු දිවයින් ද ඇතුලත් වන පරිදි බිජිනය විසින් නොවැම්බර් 23දා ප්‍රකාශයට පත්කල ගුවන් ආරක්ෂක හඳුනාගැනීමේ කලාපය (ගුආහක) මුල්කරගෙන නැගෙනහිර චීන මුහුදු ප්‍රදේශයේ හටගෙන තිබෙන අතිශයින්ම දහනශීලී තත්වයට විසඳුමක් ඇතිකර ගැනීමට අසමත් විය.

බිජිනයේ බලයට අභියෝග කරමින්, න්‍යෂ්ටික බලය සහිත බී-52 බෝම්බ හෙලන ගුවන් යානා කලාපය තුලට පිටත්කර හැරී වොෂින්ටනය, වහාම ටෝකියෝවේ පැත්ත ගත්තේ ය. චීනය සමග ඇතිවන යුද්ධයකදී ජපානය සමග පවතින සන්ධානයට තමන්ගේ කැපවීම යලි සහතික කරමින් චීන අගමැති හමුවීමට පෙර බිඩෙන් ජපන් අගමැති හමුවිය. පසුගිය සතිය පුරා එක්සත් ජනපදය හා ජපානය, චීන ගුආහක තුලට අබන්ධව මිලිටරි ගුවන් යානා පියාසර කරවීය. අත් වැරද්දක් හෝ වැරදි ගනන් බැලීමක් නිසා වඩාත් පුළුල් ගැටුමක් ඇවිල යාමේ අවදානම මතු කරමින් චීනය ප්‍රහාරක යානා ගුවන්ගත කරමින් ඊට ප්‍රතිචාර දැක්වීය.

බිජිනයේ රැස්වීම තුල, පැවති ආතතියේ තරම පෙන්වන සලකුණු දක්නට තිබුණු අතර විනාඩි 45කට සීමාකර තිබුණු රැස්වීම අඩුම තරමින් පැය දෙකක් පුරාවට ඇදී ගියේය. කලාපයේ “පවතින තත්වය ඒකපාර්ශවිකව වෙනස් කරන” පියවර ගැනීම පිලිබඳව චීනයට දොස් නගමින් බිජිනයේදී තමන් ගුආහක පිලිබඳව “ප්‍රබල ප්‍රමුඛත්වයක්” දෙන බවට බිඩෙන් ටෝකියෝවේදී සහතික විය. සී හා බිඩෙන් කිසිදු ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශයක් නිකුත් නොකළේය. ගුවන් ආරක්ෂක කලාපය පිලිබඳව පැනනැග ඇති ආරවුල ගැන දෙදෙනාම ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශ නිකුත් කිරීමෙන් වැලකී සිටියහ.

සී හා බිඩෙන් යන දෙදෙනාම, ආරවුලේ බරපතල

කම යටපත් කිරීමට උත්සාහ කල අතර එහි මූලික එල්ලය, යුද්ධයේ වැඩෙන තර්ජනය පිලිබඳව චීනයේ ද එජ හා ජාත්‍යන්තරව ද කම්කරු පන්තිය අඳුරේ තැබීමයි. කෙසේ වුව ද නම් සඳහන් නොකල නිලධාරීන් මාධ්‍ය වෙත සැපයූ වාර්තා තුල තුනී ආකාරයට පමනක් පිලිබිඹු වූ, වැසූ දොරවල් පිටුපස තියුණු වචන හුවමාරු සිදුවූ බව නිසැකය.

වොෂින්ටන් පෝස්ට් පත්‍රයට අනුව, “තරගයට හේතුවී ඇති දිවයින් ඉහලින් ගුවන් ආරක්ෂක කලාපයක් චීනය විසින් ප්‍රකාශයට පත්කිරීම කෙරෙහි එක්සත් ජනපදය සමග ජපානය, දකුණු කොරියාව වැනි එහි අනුවරයින්ගේ විරුද්ධත්වය, උප ජනාධිපති බිඩෙන් විසින් සී වෙත විස්තරාත්මකව පෙන්වාදුන්නේය.” චීනය විසින් පැනවීමට උත්සාහ කරන ගුවන් සීමා “එක්සත් ජනපද පාලනාධිකාරය විසින් පිලි නොගනු ඇති බව බිඩෙන් අවධාරනය කලේය.”

ඩයේයු/සෙන්කාකු දිවයින් චීනයේ ස්වෛරීත්වය යටතේ පැවතී ඇති බවටත්, එජ, ජපානය හා දකුණු කොරියාව එම අයිතිය පිලිගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබෙන බවටත් පැමිණිලි කරමින් සී තදින්ම පසු පසට නැඹුරු විය. පුවත්පතට අනුව, එජ නියෝජිත පිරිසේ මූලික අරමුණ, “ආක්‍රමනකාරී ලෙස ගුවන් ආරක්ෂක කලාපය බල නොගන්වන බවට චීනය ඒත්තුගන්වා ගැනීමය. එහෙත් සී, සාකච්ඡා අතර තුර කිසිදු පොරොන්දුවක් ලබා දුන්නේ නැත.”

බිජිනයේදී බිඩෙන් සාම දූතයෙක් ලෙස පෙනී සිටීමට උත්සාහ කල නමුත් පසුගිය සිව් වසර පුරාම ඔබාමා පාලනාධිකාරයේ “ආසියාවට හැරීම” යටතේ එජ, රාජ්‍යතාන්ත්‍රික ලෙස චීනයට වල කපමින් හා මිලිටරිමය වශයෙන් එරට වැටලීමට ද හිතාමතාම කලාපය පුරා ආතතීන් උග්‍ර කිරීමට ද වැඩකර තිබේ.

වොෂින්ටනයේ ආක්‍රමනික ආස්ථානය මගින්, සෙන්කාකු ලෙස ජපානයේදී හඳුන්වනු ලබන නැගෙනහිර චීන මුහුදේ පිහිටි ජන ශුන්‍ය, කුඩා ගල්පරය මත සිය පාලනය වඩාත් බලගතු ලෙස යෙදවීමට, බලයට පත් ජපන් ආන්ඩු දිරිගන්වා තිබේ.

ආතතීන් උග්‍ර කිරීමෙහිලා මූලික වගකීම එජ මත

පැවරෙන අතර රටේ සුපිරි ධනපති ප්‍රභූ පැලැන්තියේ අවශ්‍යතා නියෝජනය කරන චීන තන්ත්‍රය, ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදයට කරන බියගලු ආයාචනා හා අද්‍රැර්ශී මදාවිකමේ මිශ්‍රනයකින් ඊට ප්‍රතිචාර දක්වයි. රට තුළ උග්‍රවන සමාජ ආතතීන් වෙනතකට හැරවීමේ අවියෙන් චීන ජාතිකවාදය උසිගැන්වීමේ ව්‍යාපාරයක කොටසක් ලෙස බිජ්නය, ඩයේයු දිවයින පිලිබඳ ආරවුල, තමන්ට දේශපාලනිකව පසුබැසීම දුෂ්කර කරවන ජාතික ගෞරවයක් බවට පරිවර්තනය කර තිබේ. එසේ කිරීමේදී චීන තන්ත්‍රය, කෙලින්ම කටයුතු කර ඇත්තේ වොෂින්ටනයේ අතටය.

බිඩෙන් මෙම අර්බුදය, ජපානයේ දක්ෂිණාංශික ඇබේ ආන්ඩුව සමග මිලිටරි සබඳතා තරකර ගැනීම ගැන වගබලා ගැනීම පිනිස ගසාකනු ලබන අතර හෙට දිනයේ ඔහු සියෝල් වෙත ගමන් ගන්නා විට දකුණු කොරියාව සමග ද එයම කිරීමට උත්සාහ කරනු ඇත. බිජ්නයේදී උප ජනාධිපති, ආසියාව තුළ එප අබන්ඩ ආධිපත්‍ය චීන නායකත්වය විසින් පිලිගත යුතු බවට පනිඩයක් දීම සඳහා ගුආහක පිලිබඳ ආරවුල යොදාගැනීමට උත්සාහ කලේය.

ඒ සමගම බිඩෙන්, සී චෙකින් හා අද දිනයේ ඔහු හමුවීමට බලාපොරොත්තු වන චීන අගමැති ලී කෙකුආන්ගෙන් තමන්ට හැකි සෑම සහනයක්ම උදුරා ගැනීමට වැයම් කරයි. පෙර දිනයේදී චීන ජනාධිපති සමග පැවති සාකච්ඡාවන්ට මාතෘකාවූ මෙම සමහර ක්ෂේත්‍රයන් පිලිබඳව නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් පත්‍රය ඇඟවුම් කලේය. ඇමරිකානු සංගනයන්ට දැවැන්ත නව ව්‍යාපාරික අවස්ථා පිලිගන්වනු ලැබූ මෑතක පැවති චීන කොමියුනිස්ට් පක්ෂ සමුලුවේදී නිවේදනය කල දුර දිග යන වෙලදපොල ගැති ප්‍රතිසංස්කරන, බිඩෙන් “සාදරයෙන්” පිලිගත්තේය. “සමහර ප්‍රතිසංස්කරන හැකිතාක් ඉක්මනින් ක්‍රියාවට නගන ලෙස බිඩෙන් සිට බලපෑම් කල” බවට වාර්තා විය.

සියවසක් තරම් ඇතදී, 1914 වසරේ පුපුරා ගිය ප්‍රථම ලෝක සංග්‍රාමයට පෙර පැවති තත්වයට, ගිනිකොනදිග ආසියාවේ තත්වය, ඇඟ කිලිපොලා යන ආකාරයේ සමානකමක් දරයි. ලෝක ධනවාදයේ ගැඹුරුවන අර්බුදය මගින් පොලඹවන ලද ප්‍රමුඛ බලවතුන්, “යුද හිනිකා” මාලාවක් නිර්මානය කල රාජ්‍යතාන්ත්‍රික

කුමන්ත්‍රන, ප්‍රකෝපකරනයන් හා මිලිටරි මැදිහත්වීම් පැතිරවීමේ නිරතවූහ. අවසානයේදී නොවැදගත් සිද්ධියක් ලෙස පෙනී ගිය, ඕස්ට්‍රියානු ආදිපාදවරයෙක් මරා දැමීම, පෙර නොවූ විරූ සාකනයන්ට මග පෑදූ ජාතික එදිරිවාදිකම් හා ආතතීන් මුදාහැරියේය. යන්තම් සියවස් කාලකට පසුව ගෝලීය ධනවාදය හා එහි බංකොලොත් ජාතික රාජ්‍ය පද්ධතිය යළි වතාවක් මානව වර්ගයා, ලෝක යුද්ධයක ව්‍යසනය තුලට ඇද දැමීය.

2008 ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පස් වසරකට පසුව අද, ලෝක ධනවාදය යළි වතාවක් පසුබැමේ හා අවපාතයේ ගිලිගොස් තිබේ. පසුගිය දශක තුන පුරා චීනය ලෝකයේ විශාලතම ලාභ ශ්‍රම වේදිකාව බවට පරිවර්තනය වීම, එය එදිරිවාදිකම්වල යොමුව බවට පත්කර තිබේ. එප අධිරාජ්‍යවාදය, නව “ආසියානු සියවස” තුළ සිය අධිකාරය තහවුරුකර ගැනීමට අධිෂ්ඨාන කරගෙන සිටින අතර විභව තරගකරුවෙකු ලෙස චීනය පූර්වභංග කරන නව යුද්ධයක් සඳහා අද්‍රැර්ශී සුදානමක නිරතව සිටියි. එමෙන්ම ජපානය ද ඇතුලු සිය අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර අනුවරයින්ට කොන්දේසි නියම කිරීමට ද සුදානම් වේ.

නැගෙනහිර චීන මුහුදේ චීන ගුආහක නිවේදනය කිරීමට එරට යොමුවූ වේගය සමග එය, අන්තරායකාරී නව ජීවලන කේන්ද්‍රයක් බවට පත්කර තිබීම, යුද්ධයේ තර්ජනය පිලිබඳව චීනයේ ද එප, ජපානය හා ලෝකය පුරා ද වැඩකරන ජනතාවට කෙරෙන තියුණු අනතුරු ඇඟවීමකි. සියලු ප්‍රධාන ආර්ථිකයන්හි පෙර නොවූ විරූ ගෝලීය ඒකාග්‍රකරනය මගින් යුද්ධය වලක්වනු ඇතැයි කියා සිටින සියල්ලෝම කම්කරු පන්තිය මූලා කරති. යළි පිනු ජාතික රාජ්‍ය පද්ධතිය තුළ බන්ධනගතවූ ආර්ථික ගෝලීයකරනයම, එදිරිවාදිකම් හා ප්‍රතිසතිතා අවුලුවන සාධකය වී තිබේ.

යුද්ධය කරා වන තල්ලුව නතර කිරීමේ එකම මග, දැනටමත් ලෝක යුද්ධ දෙකක් නිර්මානය කර තිබෙන බංකොලොත් ලාභ පද්ධතියට අවසන් තිත තැබීමයි. ධනවාදය අහෝසි කිරීමට සමත් එකම සමාජ බලවේගය, සැලසුම්ගත ලෝක සමාජවාදී ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීමට සටන් වැදිය යුතු ජාත්‍යන්තර කම්කරු පන්තිය පමනි.